

Begroting

Eerste termijn

Inleiding:

In het oog sprong de slotzin van de inleiding:

Gezien de grote opgaven die voor ons liggen en de voorziene tekorten en onzekerheden vanaf 2026 blijft het zaak kritisch te zijn op onze uitgaven en de balans te vinden tussen noodzakelijke investeringen en een sluitende begroting

Merkwaardig dat gesproken wordt over ravijnjaar 2026. Anderzijds is vaak een antwoord dat er allerlei gelden aan komen. Maar het is moeilijk te begrijpen, want wanneer je over 2022 13 miljoen euro over houdt en er een weerstandsvermogen van 23,5 miljoen euro is en je met dit geld geen achterstanden wegwerkt (onderhoud wegen en groen bijvoorbeeld), dan is het logisch dat het rijk minder geld in het gemeentefonds stort. Toch?

Ook voor de komende jaren wordt weer defensief begroot. Door in de jaren 2024 en 2025 zaken actief aan te pakken (vooruitlopend op 2026) , heb je in 2026 met minder uitgaven te maken en zijn bezuinigingen niet aan de orde.

Of zien wij dit verkeerd?

Uitwerking kaderstelling

U schrijft, de begroting is een uitwerking van de kaderstelling die opgenomen is in de voorjaarsnota 2023, die is in juli met de raad besproken. Deze kaderstelling is langs de lijnen zoals met u besproken verder uitgewerkt in de begroting.

Bij mijn weten was die behandeling van de voorjaarsnota geen eenrichtingsverkeer, u zendt uw lijnen en wij ontvangen maar hebben we vanuit verschillende fracties ook het een en ander mee proberen te geven aan u. Waar is die inbreng, de kaders vanuit de raad of aanscherping van door u bedachte kaders, gebleven?

Verkeersveiligheid

Door onze gemeente is gekozen om minimaal verantwoord onderhoud uit te voeren. Het gevolg van de keuze is dat helaas niet alles kan, er meer schade ontstaat en te zien zal zijn.

Op verkeersveiligheidsvlak hebben we te maken met het landelijke strategisch plan verkeersveiligheid 2030. We hebben voor verkeersveiligheid echter weinig middelen in de begroting opgenomen. We kunnen dus waarschijnlijk niet voldoen aan de kaders van het landelijke strategische plan.

Ook is de haalbaarheid van de mobiliteitsvisie en vraag
Vinden we dit allemaal zomaar ok?

Als de jaarrekening 2022 een overschot te zien geeft van 13 miljoen euro en 2026 als rampjaar wordt betiteld, dan ligt het voor de hand dat de jaren 2024 en 2025 gebruikt worden om een deel van de (algemene) reserve te gebruiken voor kwaliteitsverbetering zodat er vanaf 2026 minder geld voor onderhoud van wegen, bruggen etc nodig is. Bovendien ontloop je zo prijsstijgingen van de jaren vanaf 2026.

Dan nog iets...

Nadat de glasvezelkabelleggers geweest zijn liggen veel voetpaden en delen van straten er beklagenswaardig en daardoor gevaarlijk, bij. Hiervoor is 700.000 euro in de reserve voor wegenonderhoud gestort maar van aanpak van de degeneratie met een duur woord, is niets te merken. **Wanneer gaat dit gebeuren ?**

Lokaal Sociaal vindt verkeersveiligheid een prioriteit en het niet acceptabel dat er geen goed vrijgemaakt kan worden om op z'n minst te voldoen aan het landelijk strategisch plan. Hoe kijken andere fracties daar tegen aan?

Sociaal domein en volksgezondheid

Het is goed dat de veranderingen in gang gezet worden dat er compensatie gelden voor de bevingsellende gaan komen om de samenleving en sociaal domein te versterken.

Bij de basisondersteuning wordt er uitgegaan van de inzet van vrijwilligers. Maar de ontgroening en vergrijzing van onze samenleving is ook van invloed op het aantal vrijwilligers die beschikbaar zijn en zullen komen in de toekomst. Hoe houdt u hier rekening mee?

Minimabeleid/ Afvalstoffenheffing

Hier is al veel over gezegd en van gevonden, om het herhaling van zetten te voorkomen dienen wij een motie in. Met als doel de kwijschelding afvalstoffen

heffing onder te brengen bij de minimaregelingen en hierop het budget aan te passen.

Zodat het zuiver is en de kwijtschelding van de minima niet een knop om aan te draaien is als het gaat om kostendekkendheid van de afvalstoffen heffing.

Waarom de college dwangmatig de behoefte heeft om minima extra te prikkelen weinig afval te leveren heeft snappen wij niet en zullen wij ook nooit begrijpen. Dat is uitgaan van wantrouwen in plaats van vertrouwen.

Wij dienen de volgende motie in:

Motie afvalstoffen heffing

Inclusie

Wij blijven investeren in inclusie, verklaar u nader... plus wat heeft het tot nu toe opgeleverd, ooit was dit een hot item maar het lijkt wat naar de achtergrond verdwenen...

PGB fraude aanpakken

Hoe gaat u dit doen? Wanneer het uitgangspunt in het sociaaldomein is van wantrouwen naar vertrouwen?

Gezinshuizen

Hoe is het gesteld met het toezicht op de gezinshuizen in onze gemeente?

Deze vraag stel ik niet zomaar. Misschien heeft u de Argos uitzending "kind van de rekening" ook gezien of de radio uitzending beluisterd? Dit gaat over het falende toezicht in de jeugdzorg. Een risico waarvan ik vind dat we ook in onze gemeente alert op moeten zijn. Hier is wel een aanwijsbare reden tot wantrouwen.

Noodopvang en inburgering

Opvang vluchtelingen

Het is inmiddels wel duidelijk dat de vluchtelingenstromen niet incidenteel maar structureel zijn. Waarom kiezen wij op het Hogeland er dan niet ook voor om een visie voor de langere termijn hierop vast te stellen en daar van uit te gaan handelen?

Wanneer we zelf een visie vaststellen, waarbij we erkennen dat de opvang van vluchtelingen structureel is. Is het een logisch gevolg daarvan dat we op zoek gaan naar geschikte plekken in onze gemeente voor een vaste locatie of meerdere kleinere vaste locaties. Zorgvuldig gekozen in nauwe samenwerking met de inwoners en het COA. Met heldere kaders vanuit ons als gemeente waarin we vaststellen wat wij willen en kunnen bieden hierin als gemeente.

Dan voorkomen we dat we keer op keer inwoners overvallen met de komst van een opvanglocatie in hun buurt. Beloftes maken over tijdelijkheid en invulling van de opvang die we dan weer moeten aanpassen omdat we ingehaald worden door de dagelijkse realiteit. Dat roept irritatie op bij inwoners.

Mocht er dan incidenteel toch meer nodig zijn, dan kunnen we alsnog in overleg en kijken hoe we dat gaan inrichten. Maar hebben we als het goed is een basisstructuur en netwerk staan. Zo behouden we de good will en kracht van onze Hogelandster samenleving.

De aanzet hiertoe wil ik graag samen met de raad nemen, zodat alle partijen en stemmen vertegenwoordigd zijn en gehoord worden in deze.

Daarom dienen wij de volgende motie in:

MOTIE

Structurele opvang voor vluchtelingen

Energie armoede

Kunt u tijdig en duidelijk communiceren wanneer mensen de energietoeslag kunnen verwachten. Wij krijgen hier regelmatig vragen over.

Wonen en bouwen

Ondanks het eerdere enthousiasme missen we de daadwerkelijke inzet om Tiny houses mogelijk te maken, alternatieve woonvormen of locaties om off grid / zelfvoorzienend te wonen. **Waarom?**

WOZ

Hoe gaat de gemeente om met de stijging van de WOZ waarde wanneer deze zal stijgen door de sloop nieuwbouw van woningen ihkv de versterkingsopgave?

Bedrijfsvoering

Er is een structureel tekort aan personeel van 61 fte's . Dit is een loonsom van 5,4 miljoen euro.

Hierdoor lopen de inhuurkosten op. Dit zou de personele begroting onder druk zetten.

Moet daaruit geconcludeerd worden dat de niet- uitgegeven personeelskosten van 5,4 miljoen euro onvoldoende zijn om de extra inhuur te financieren.

Dat betekent dat aangegeven moet worden hoe dat verwachte tekort gefinancierd wordt.

Als het bedrag van 5,4 miljoen niet volledig nodig is dan zal dit ook duidelijk in de begroting benoemd moeten worden. Uiteindelijk gaat het hier om enkele miljoenen.

Of zeggen wij hier iets gek?

Het baart ons wel zorgen, het gebrek aan personeel, de hoge kosten van inhuur en het verloop van mensen en kennis. Het maakt dat de werkdruk hoog is en er niet het beste uit de organisatie gehaald wordt wat erin zit.

En dan nog iets op pagina 107 wat ons opviel...

Waarom is er een medewerker uitgeleend aan vakland met een geraamde detacheringsvergoeding, terwijl vakland aangeven heeft dat het geld op is en wij zelf als gemeente te kampen hebben met een tekort aan personeel?

Tot zover.